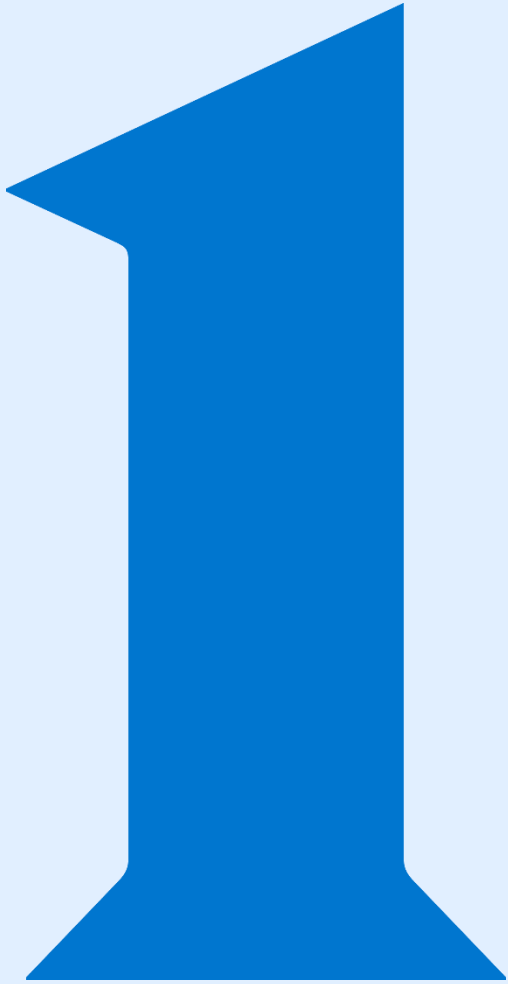

Uppdrag att erbjuda stöd om strategisk planering i det regionala utvecklingsarbetet

2024-09-26 Reglab RUS-nätverk

▶ Uppdrag från regeringen

”Med strategisk planering avses samspelet mellan olika planeringsprocesser som bedrivs inom olika sektorer och av olika aktörer. Regionerna behöver förhålla sig till dessa planeringsprocesser i det regionala utvecklingsarbetet”.

Sveriges planeringssystem - samspelet mellan olika planeringsprocesser

Är det ett system?

Sammanhängande helhet med delar som står i relation till varandra och som fungerar efter vissa principer

- Det finns inget övergripande som riktigt hänger ihop
- ALLT hamnar i knät på kommunen eller i en tillståndsprocess
- Regional planering KAN sortera – regionens fokus är avgörande
- Flera olika planeringsprocesser - Mer än plan- och bygglagen
- Nationell sektorsplanering – Havsplaner och transportinfrastruktur finns, energiplanering och försvaret väldigt aktuellt
- Formaliserad tvärsektoriell planering saknas på regional och nationell nivå
- Nationella planering i andra länder är ett samordningsuppdrag, - planeringen ska hjälpa till att väga olika intressen

Regionala utvecklingsstrategier

Behov av tydligare rumsliga perspektiv

- De regionala utvecklingsstrategierna är generellt sett formulerade på en övergripande nivå, snarare än de olika geografierna inom regionen.
- Brist i hur olika geografiers utmaningar, visioner och behov hanteras i regionernas utvecklingsstrategier.
- Svårigheter för myndigheter att bidra till hållbar regional utveckling utan tydliga regionala utmaningar och behov i hela landet.
- Flera EU-direktiv på gång som mer eller mindre förutsätter en nationell/regional vägledande planeringsnivå tex NZIA

Regional strategisk planering

Mer om [uppdraget](#), maj 2024-2027 (slutrappport 2028)

Sammantaget bör stödet öka regionernas förutsättningar att kunna utgå från ett helhetsperspektiv och ta tillvara synergier i det regionala utvecklingsarbetet utifrån ett territoriellt perspektiv.

- Tillväxtverket, Boverket och Trafikverket ska erbjuda regionerna kunskaps- och metodstöd om strategisk planering i det regionala utvecklingsarbetet
- tillsammans med **länsstyrelserna**, främja samverkan mellan **relevanta statliga myndigheter**, regionerna samt andra relevanta aktörer
- får även bevilja ekonomiskt stöd till pilotprojekt i syfte att utveckla kunskap, metoder och arbetssätt
- ska främja synergier med andra uppdrag

Samhällsplanering som verktyg för hållbar regional utveckling

Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030

likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd

kompetensförsörjning och kompetensutveckling

innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande

tillgänglighet genom digital kommunikation och transportsystem

- Territoriella perspektiv som centralt för genomförandet av hela politiken
- Särskilt tydligt inom strategiska områden, likvärdiga möjligheter..., tillgänglighet...
- **Prioritering: God samhällsplanering**

En god samhällsplanering skapar förutsättningar för en hållbar regional utveckling och har betydelse för såväl näringslivets utveckling och konkurrenskraft som för människors livskvalitet...

...Det territoriella och fysiska perspektivet i samhällsplaneringen är bl.a. viktigt för att synliggöra olika behov och utvecklingsalternativ i olika geografiska områden.

► Samverkan

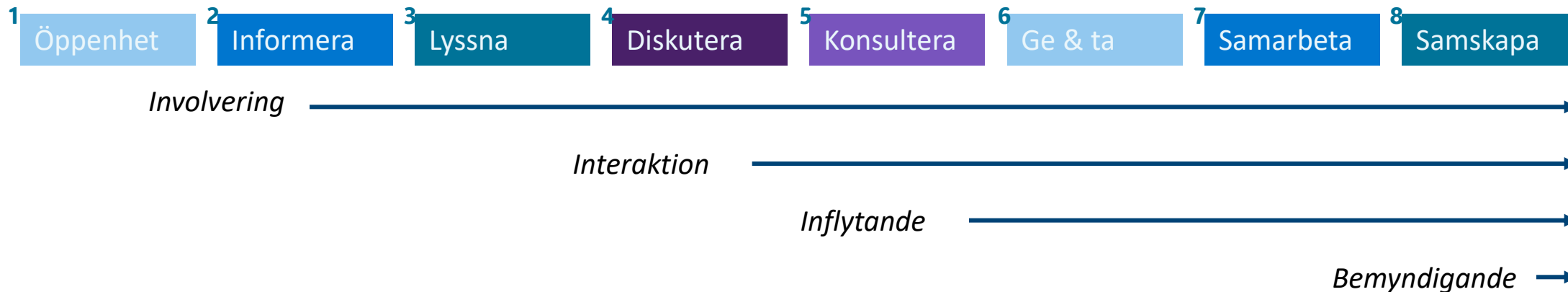
– ett vagt begrepp eller demokratiskt ideal?

det finns många olika tolkningar av vad samverkan innebär...

...denna variation behöver erkännas och adresseras

Typer av samverkan över tid i uppdraget

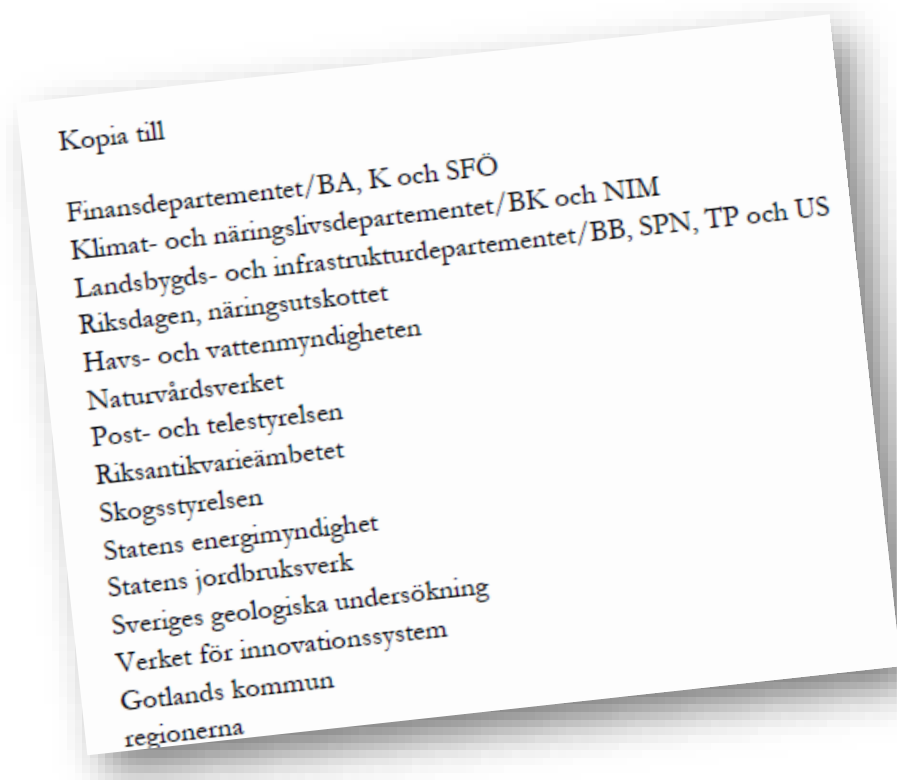
[Inspiration från regionplaneringen i Skåne](#)

1 Öppenhet	2 Informera	3 Lyssna	4 Diskutera	5 Konsultera	6 Ge & ta	7 Samarbeta	8 Samskapa
✓ samverkan som en generell attityd som syftar på en öppenhet mot samverkan i den meningen tillgänglig och transparent. Innefattar ingen form av aktivitet och mycket begränsat engagemang bland intressenterna.	✓ enkelriktad kommunikation där intressenterna förväntar sig att kontinuerligt uppdateras. Dessa förväntningar signalerar en viss typ av engagemang såsom deltagande, men inget mer	✓ kommunikation som innefattar ett växande intresse för den andra parten och olika former av lyssnande åt båda håll	✓ engagemangsnivån är högre och inkluderar aspekter av mer interaktiv karaktär, dvs prata med varandra, diskutera olika aspekter samt prata och lyssna i interaktion	✓ bry sig och ge varandra bidrag. Intressenter uttrycker också förväntningar på att ha någon form av inflytande på projektet/processen.	✓ handlingsorientering där engagemang i form av utbyte och ömsesidighet mellan intressenterna är en naturlig komponent. Kreativitet, idéer är uppe för diskussion och där kompromisser görs	✓ något man gör tillsammans och där man är involverade i varandras arbete och jobbar ihop. Engagemanget är högt	✓ fördjupad samverkan, en gemensam och interaktiv process där man agerar för något tillsammans, och där man erkänner och också använder sig av varandras olika styrkor och svagheter. Här får man vara en del av beslutsfattandet och därför kommer bemyndigande in.

Samverkan med relevanta aktörer...

Tillväxtverket, Boverket, Trafikverket, Länsstyrelsen i särskild arbetsgrupp...

- ... och regionerna riggar för sin medverkan på direktörs, chefs och medarbetarnivå
- Hög nivå på information för de som är identifierande och vill -> Lyssna
- Samskapande finns inte förutsättningar för i alla forum – Tillväxtverket beslutar om projekt
- Finns utrymme för "Ge och Ta" kopplat till representanter för regionerna och länsstyrelserna?
- Gemensamt lärande, och slutsatser
 - Regioner och myndigheter är primära målgrupper

Geografisk politik för framtidens Sverige

[Regeringen tillsätter utredning om framtidens regionala utvecklingspolitik och landsbygdspolitik](#)

- Kollega från Tillväxtverket som är utredare
- Ska det vara 1 eller 2 politikområden?
- Ansvar och uppgifter, region/stat, samordning myndigheter mm
- Inte bara pengar utan även betydelsen av ett territoriellt perspektiv, samhällsutmaningar och omställning
- Uppdraget kan bidra med viktig input till utredningen. Kontakt är tagen.

Fem deluppdrag

1. Göra en samlad bedömning av den regionala utvecklingspolitiken och landsbygdspolitikerna samt förhållandet dem emellan
2. Analysera samhällsutmaningar och tydliggöra begrepp
3. Föreslå ansvarsfördelning mellan och inom staten, regioner och kommuner - bl.a. Tillväxtverkets roll inom politikområdena/-t
4. Utveckla aktörernas samverkan för ett effektivt genomförande - näringsliv, civilsamhälle och minoriteter lyfts fram
5. Föreslå hur resurser ska fördelas och lyfta insatser för att uppnå mål

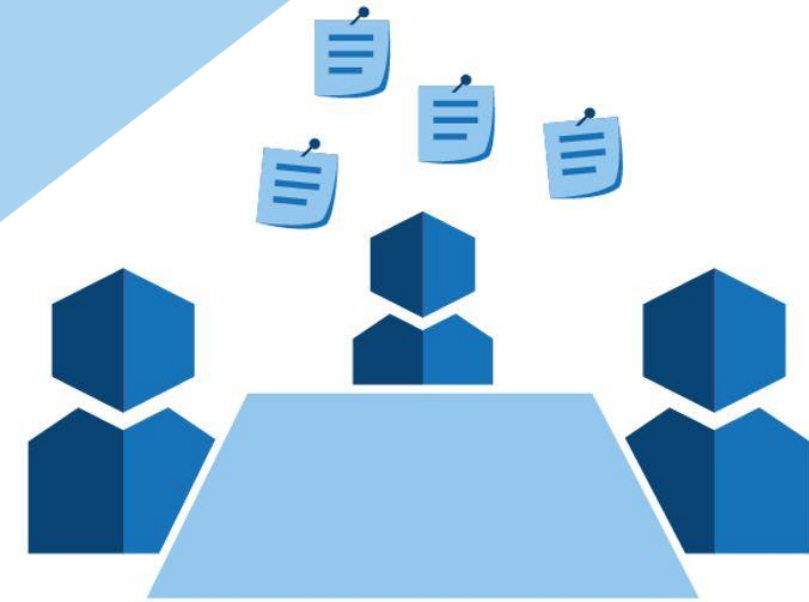

► Vad är på gång just nu

Uppdraget sträcker sig till 2027 (slutrapporteras feb. 2028)...

men just nu...

- Riggat Tillväxtverkets interna projekt – ”ännu mera nytta” – bjudit in externa deltagare – vad är problemet, vad vill vi tillsammans? Skapa gemensam förändringsteori.
- Mindre arbetsgrupp tillsatt som stöd... Trafikverket, Boverket, Länsstyrelsen
- Hitta formerna för samverkan med olika aktörsgrupper
- Webinarium i samarbete med ESPON den 1 oktober - [Strategisk planering på regional nivå i Europa](#)
- Träffar med planerare i höst – nätverk med regionala planerare - Erfarenhetsutbyte och gemensamt lärande 26-27 november
- Projektmedel och utlysningar under 2025-2027

4

► **Frågor och dialog**

Frågor och dialog

- ▶ Hur ser ambitionerna ut vad gäller att göra RUS mer rumslig i din region?
- ▶ Hur ser samverkan med länsstyrelsen i er region ut kopplat till samhällsplaneringsfrågor i det regionala utvecklingsarbetet?
- ▶ Hur kan vi tillsammans (stat och region) jobba för att skapa tydligare RUS:ar genom rumsliga/territoriella perspektiv och/eller strukturbildsarbete?
- ▶ Hur skulle exempelvis ett gemensamt (flera regioner och ev. myndigheter) pilotprojekt kunna utformas?

Tack!

Välkomna att höra av er med frågor och funderingar framöver

- Isaac Karlsson
- Isaac.Karlsson@tillvaxtverket.se